

До:

Стопанска Комора на Северна Македонија
ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 13, 1000 Скопје

Г-дин Перо Авакумовски

Број: 0302-145

Дата: 29.11.2021

Предмет: Забелешки на Предлог на закон за измена и дополнување на законот за енергетика

Почитувани,

Во рамките на Групацјата Балкан Енерџи Груп АД, друштвата Производство на топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје, Дистрибуција на топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје и Снабдување со топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје вршат регулирана дејност од јавен интерес за производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија на територија на Град Скопје, согласно соодветни Лиценци, издадени од страна на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на РСМ.

Во насока на подобрување на текстот на Предлог законот за изменување и дополнување на законот за енергетика Ви ги доставуваме нашите забелешки:

Забелешка 1:

Член 2

Во членот 8 во ставот (1) по точката 7) се додава нова точка 8) која гласи:

„8) донесување и следење на примената на мерките и активностите за обезбедување сајбер безбедност на мрежата и информациските системи коишто се составен дел на електропреносниот и електродистрибутивниот систем, како и на системите за управување со објектите за производство на електрична енергија, во согласност со одредбите од овој закон, националната стратегија и акцискиот план за сајбер безбедност и други прописи кои опфаќаат мерки и активности за обезбедување сајбер безбедност.“

Точките 8) и 9) стануваат точки 9) и 10).

Предлагаме во членот 2 на предлог законот, кој се однесува на член 8 од постоечкиот закон каде што се бара во став 1, по точка 7 да се додаде точка 8

Да се земе во предвид дека член 8 се однесува за сите видови енергија, а дополнувањето се однесува исклучиво во делот на електричната енергија. сметаме дека во точката која се додава во предлог законот треба да се користи формулацијата „соодветен вид на енергија“.

Забелешка 2:

Член 67-а „Стратешки проекти на енергетска инфраструктура

Во новиот член 67-а покрај стратешките проекти за електроенергетската инфраструктура (став 1), инфраструктурата за природен гас и биогаз (став 2), инфраструктурата за сурова нафта (став 3), потребно е да се додаде и инфраструктурата за топлинска енергија.

Предлагаме во овој член после став 3, Стратешки проект за инфраструктура за сурова нафта да се додаде се додаде Став 4, Стратешки проект за топловодна инфраструктура, кој гласи:

(4) Стратешки проект за топловодна инфраструктура е постоечки или нов проект кој овозможува сигурно снабдување со топлинска енергија, интеграција на поединечните централни системи за греење и зголемување на конкурентноста на пазарот на топлинска енергија, намалување на тесните грла на топловодната инфраструктура и зголемување на флексибилноста и одржливоста на топловодниот систем, поврзување на високоефикасни комбинирани производители и производители од обновливи извори за производство на електрична енергија и пренесување на произведената топлинската енергија до потрошувачите и местата за складирање, меѓу другото преку интероперабилност, соодветни поврзувања, како и сигурно и доверливо функционирање на системот, а со којшто се предвидува:

- 1) Изградба или реконструкција на магистрални или дистрибутивни топоводи**
- 2) Изградба на акумулатори за топлинска енергија**
- 3) Инвестиции во далечинско управување**

Забелешка 3:

*Во Членот 27, со кој се менува членот 156, став 4 потребно е **да се избришат зборовите:***

, за износ што е поголем или еднаков со минимално потребната разлика помеѓу овие цени утврдена според методологија во Правилникот за регулирање на цени за топлинска енергија и системски услуги."

Образложение:

Пазарот на топлинска енергија е либерализиран при што нема ограничувања (нерегулирани) производители на топлинска енергија да се приклучуваат на системот за централно греење доколку ги исполнат правилата за приклучување кои се дефинирани во Мрежните правила на операторот на дистрибутивниот систем.

Доколку со закон се пропишува минимална разлика помеѓу цената на регулираниот производител и цената на (нерегулиран) производител на топлинска енергија при што минималната разлика се утврдува согласно методологија пропишана од страна на регулаторен орган, тогаш се врши регулирање на нерегулирани производители на топлинска енергија, што е во спротивност на пазарните принципи и директно се нарушува конкурентноста на пазарот на топлинска енергија. На вака дефинираниот начин, методологија за регулирање на цената на

топлинската енергија од нерегулирани производители штета ќе имаат крајните потрошувачи кои се приклучени на системите за централно греење.

Доколку регулаторот пропишува одреден процент или фиксен износ колку треба да изнесува минималната разлика помеѓу цената на енергијата од регулиран и нерегулиран производител, тоа претставува определување т.е. регулирање на цената на (нерегулираниот) производител.

Имено, во пракса реална е можноста нерегулираниот производител да нема економска исплатливост да испорачува, продава топлината согласно цената која му ја определил регулаторот, но сепак може да има економска исплатливост да продава по пониска од цената на регулираниот производител. Во ваков случај операторот на дистрибутивниот систем нема да биде во може да купи поевтина топлинска енергија, ќе биде законски присилен да купува поскапа енергија од регулираниот производител иако на пазарот постои поевтина енергија, ова директно ќе биде на штета на крајните потрошувачи на системот за централно греење.

Забелешка 4:

На Член 28 од предлог законот:

Предлагаме по ставот 1, да се додадат точка 1 и точка 2, кои гласат:

- 1) Потрошувачите кои немаат склучено договор за снабдување со топлинска енергија, а кои се приклучени и користат топлинска енергија се смета дека се во ист потрошувачки однос со потрошувачите кои имаат склучено договор.
- 2) Потрошувачите кои не се приклучени на системот за централно греење, а се задолжуваат со дел од вкупниот надоместок за топлинска енергија, немаат обврска да склучат договор за снабдување со топлинска енергија.

Образложение:

Потребата од вакво дополнувања е поради тоа што постојат голем број на потрошувачи кои се приклучени на системот за централно греење, ги користат услугите на снабдувачот и редовно ги подмируваат фактурите, но немаат склучено договори за снабдување со топлинска енергија. Од страна на Снабдувачот на овие потрошувачи во неколку наврати им е понудено да склучат договор за снабдување со топлинска енергија, но за жал без поголем успех.

Во врска со потрошувачите кои не се приклучени, точка 2, истите немаат интерес да потпишат договор, а Снабдувачот има обврска за регулирање на потрошувачкиот однос. Согласно овој предлог закон и постоечките подзаконски акти потребно е дел од надоместокот за загревање на објектот да се фактурира на неприклучените сопственици на посебните делови на објектот.

Забелешка 5:

Предлагаме во Предлог Законот за измена и дополнување на Законот за енергетика да се додаде нов член, кој гласи:

Во членот 159, ставот (5) се вршат следните измени:

По зборовите „секој потрошувач поединечно.“ се додаваат зборовите „ ,доколку вградувањето на ваквите уреди е исплатливо од технички и економски аспект. “

Образложение:

Во член 9, став 3 од европската директива 2012/27 за енергетска ефикасност не е наведено дека задолжително распределбата на топлинската енергија мора да се врши преку мерила за локална распределба. Имено, во директивата се остава простор доколку поставувањето на вакви мерила за распределба не е техно-економски оправдано распределбата да се врши и преку друга методологија, премер квадратура, инсталирана моќност.

(3). Where heating and cooling or hot water are supplied to a building from a district heating network or from a central source servicing multiple buildings, a heat or hot water meter shall be installed at the heating exchanger or point of delivery.

In multi-apartment and multi-purpose buildings with a central heating/cooling source or supplied from a district heating network or from a central source serving multiple buildings, individual consumption meters shall also be installed by 31 December 2016 to measure the consumption of heat or cooling or hot water for each unit where technically feasible and cost-efficient.

Where the use of individual meters is not technically feasible or not cost-efficient, to measure heating, individual heat cost allocators shall be used for measuring heat consumption at each radiator, unless it is shown by the Member State in question that the installation of such heat cost allocators would not be cost-efficient. In those cases, alternative cost-efficient methods of heat consumption measurement may be considered.

Забелешка 6:

Предлагаме во Предлог Законот за измена и дополнување на Законот за енергетика да се додаде нов член, кој гласи:

Во членот 196, став 5, после зборовите „ согласно овој закон“ да се додадат зборовите „освен при неподмирени обврски на потрошувачите“.

Образложение:

Снабдувачот иако не испорачува фактури кон корисник кој веќе не ја користи услуга која ја испорачува Снабдувачот, во случаи на неподмирени обврски постои потреба од користење на податоците на корисникот се до целосно намирување на неговите обврските кон Снабдувачот.

Во член 196 по ставот 6 да се додаде нов став 7, кој гласи:

Вршителите на енергетските дејности имаат право да вршат ажурирање, прибавување и обработка на податоците на корисниците на нивните услуги и без нивна непосредна согласност.

Образложение:

Вршителите на енергетските дејности заради исполнување на законските обврски како и обврските наведени во лиценците, за фактурирање на услугата која ја испорачуваат до своите корисници потребно е континуирано да ги ажурира податоците на корисниците. Но поради неажурност на корисниците за вршење на редовна промена на нивните лични податоци (промена на сопственост, промена на место на живеење,...) вршителите на енергетски дејности потребно е да имаат можност без согласност од корисникот да извршат ажурирање на податоците со цел обезбедување континуитет на дејноста која ја вршат.

Забелешка 7:

Во член 45 од Предлог измените на законот за енергетика, односно во член 218 од важечкиот закон е предвидено измена на ставот 1, на начин што предвидената глоба од 2% од вкупните приходи на правното лице се зголемуваат за 10% од вкупните приходи.

Ако се има во предвид дека енергетските компании имаат голем обрт, а регулирана маржа/ приход, изрекувањето на ваквата глоба директно го загрозува вршењето на дејноста на енергетските компании. Сепак, глобата т.е. казната треба да биде средство за превенција и опомена за вршителите на енергетските дејности, а не да го доведе во опасност понатамошното постоење на друштвото, а со тоа и вршењето на енергетската дејност која ја врши друштвото.

Со цел глобата да содејствува со прекршокот и истата да биде превенција од повторување на прекршокот, предлагаме во членовите 45 и 57 во овој Предлог закон, наместо предвиденото „глоби во износ до 10% од вкупните приходи на правното лице“, да се замени со зборовите „глоби во износ до 10% од профитот на правното лице“.

За сите дополнителни информации Ви стоиме на располагање.

Со почит,

Драган Наумовски

Претседател на Управен Одбор и Генерален директор,

